

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
PAOLO MENGOZZI
esitatud 5. detsembril 2017¹

Kohtuasi C-301/16 P

Euroopa Komisjon
versus

Xinyi PV Products (Anhui) Holdings Ltd

Apellatsioonkaebus – Dumping – Hiinast pärit solaarklaasi import – Määrus (EÜ) nr 1225/2009 – Artikli 2 lõike 7 punkti c kolmas taane – Ettevõtte turumajanduslik kohtlemine – Mõiste „endisest mitteturumajanduslikust süsteemist üle kandunud oluline moonutus“ – Maksusoodustused – Põhjendamiskohustus – Menetlusnormide rikkumine

1. Riikidest, kus ei ole turumajandust, ja eriti Hiinast pärineva impordi käsitlemine liidu dumpinguvastaste õigusnormide seisukohast on väga päevakajaline teema, mille üle toimub elav arutelu.

2. Esiteks on käesoleva ettepaneku esitamise ajal Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) pädevate organite menetluses pooleli selles küsimuses Hiina Rahvavabariigi poolt Euroopa Liidu vastu algatatud vaidlus². Kaebus, mille esitasid Hiina ametiasutused WTO-le, käsitleb korda, mida liidu õiguses praegu kohaldatakse normaalkäitumise ja seega dumpingumarginaali arvutamisele „mitteturumajanduslikeks“ riikideks nimetatud riikidest pärineva impordi puhul. Kaebus käsitleb konkreetselt määruse (EL) 2016/1036³ artikli 2 lõike 7 sätteid, mis vastavad sisuliselt käesolevas kohtuasjas kõne all olevatele sätetele, nimelt määruse (EÜ) nr 1225/2009⁴ (edaspidi „algmäärus“) artikli 2 lõike 7 sätteid.

3. Teiseks areneb mitteturumajanduslikest riikidest pärineva impordi dumpinguvastane kord liidu õiguses pidevalt. Nimelt jõudsid Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu läbirääkijad alles hiljuti kokkuleppele Euroopa Komisjoni esitatud ettepanekus seda korda muuta⁵. Tulevase õigusaktiga võetakse kasutusele uus dumpingumarginaalide arvutamise meetod, mida kohaldatakse nendest kolmandatest riikidest pärineva impordi suhtes, kus esineb olulisi turu moonutusi või riigi süstemaatiline mõju majandusele⁶.

1 Algkeel: prantsuse.

2 Menetlus WT/DS516.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed (ELT 2016, L 176, lk 21).

4 Nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (ELT 2009, L 343, lk 51). See määrus tunnistati kehtetuks määrusega 2016/1036.

5 Komisjoni 9. novembri 2016. aasta ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) 2016/1036 ja (EL) 2016/1037 kaitse kohta subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed (COM(2016)721 final).

6 Vt selle kohta Euroopa Komisjoni 3. oktoobri 2017. aasta teatis (IP/17/3668) ja sama kuupäeva teabeleht (MEMO/17/3703).

4. Käesolev kohtuasi on osa arutelust mitteturumajanduslikena määratletud riikidest pärinevale impordile liidu dumpinguvastaste õigusnormide kohaldamise üle. Täpsemalt puudutab see tingimusi, mida peab tootja, konkreetselt Hiinast pärit tootja, kehtiva õiguse kohaselt täitma selleks, et teda koheldaks turumajanduse tingimustes tegutseva äriühinguna (edaspidi „turumajanduslik kohtlemine“) algmääruse artikli 2 lõike 7 punktide b ja c kohaselt.

5. Kohtuasjas on tegemist apellatsioonkaebusega, millega Euroopa Komisjon palub Euroopa Kohtul tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. märtsi 2016. aasta kohtuotsus Xinyi PV Products (Anhui) Holdings vs. komisjon⁷, millega rahuldati Hiina äriühingu Xinyi PV Products (Anhui) Holdings Ltd (edaspidi „Xinyi“) hagi ja tühistas rakendusmääruse (EL) nr 470/2014⁸ (edaspidi „vaidlusalune määrus“) osas, milles see puudutas nimetatud äriühingut. Kokkuvõttes otsustas Üldkohus, et komisjon oli ekslikult keeldunud kohaldamast Xinyile turumajanduslikku kohtlemist, leides, et Hiina õigusaktides ette nähtud kahe maksustamiskorraga, mida kohaldatai Xinyile, oli „endine mitteturumajanduslik süsteem“ tema kulusid ja finantsolukorda moonutanud.

6. Käesoleva kohtuasja keskmes on seega algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande sõnade „moonutab oluliselt endine mitteturumajanduslik süsteem“ tõlgendamine, mis on küsimus, mille kohta palutakse Euroopa Kohtult selgitusi.

I. Õiguslik raamistik

7. Algmääruse artikli 2 lõige 7 näeb ette:

„a) Mitteturumajanduslikest riikidest[, eeskätt Aserbaidžaan, Valgevene, Põhja-Korea, Tadžikistan, Türkmenistan, Usbekistan,] pärineva impordi puhul määratakse normaalväärtus kolmandas turumajanduslikus riigis kehtiva hinna või arvestusliku väärtuse alusel või hinna järgi, mis kehtib müügi puhul sellisest kolmandast turumajanduslikust riigist teistesse riikidesse, k.a ühendusse, või kui see ei ole võimalik, siis mis tahes muul põhjendatud alusel, sealhulgas samasuguse toote eest ühenduses tegelikult makstud või makstava hinna alusel, mida on vajaduse korral nõuetekohaselt kohandatud, et sisse arvata põhjendatud kasumimarginaal.

[...]

b) Kasahstanist ning muudest mitteturumajanduslikest riikidest, mis on uurimise algatamise kuupäeval WTO liikmed, pärinevat impordi käsitlevate dumpinguvastaste uurimiste osas määratakse normaalväärtus kooskõlas lõigetega 1–6, kui ühe või mitme uurimisega hõlmatud tootja nõuetekohaselt põhjendatud nõuete alusel ning vastavalt punktis c sätestatud kriteeriumidele ja menetlustele on näidatud, et selle tootja või nende tootjate osas toimub vaatlusaluse samasuguse toote valmistamine ja müük turumajanduse tingimustes. Muudel juhtudel kohaldatakse punktis a sätestatud eeskirju.

c) Punkti b kohane nõue peab [...] sisaldama piisavat tõendusmaterjali selle kohta, et tootja tegutseb turumajanduse tingimustes, mis tähendab, et:

- äriühingud teevad otsused hindade, kulude ja sisendite, sh näiteks toorainete, tehnoloogia- ja tööjõukulude, toodangu, müügi ja investeringute kohta vastusena turul pakkumise ja nõudmise osas toimuvale ilma riigi märkimisväärse sellekohase sekkumiseta ning et kulutused tähtsamatele sisenditele peegeldavad turuväärtusi,

⁷ T-586/14, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2016:154.

⁸ Komisjoni 13. mai 2014. aasta rakendusmäärus, millega kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärit solaarklaasi impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse kõnealuse impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT 2014, L 142, lk 1, parandus ELT 2014, L 253, lk 4).

- äriühingutel on üks selge peamiste raamatupidamisdokumentide kogum, mida auditeeritakse sõltumatult kooskõlas rahvusvaheliste raamatupidamisstandarditega ning kohaldatakse kõikidel eesmärkidel,
- äriühingute tootmiskulusid ja finantsseisundit ei moonuta [...] endine mitteturumajanduslik süsteem eelkõige varade amortisatsiooni, muude mahakandmiste, vahetuskaubanduse ja võlgade hüvitamiseks tehtavate maksete näol,
- asjaomaste äriühingute suhtes kohaldatakse pankroti- ja asjaõigusakte, mis tagavad äriühingute tegevuse õiguskindluse ja stabiilsuse, ning
- kursside ümberarvestust teostatakse turukursside alusel.

[...]“

II. Kohtuvaidluse taust ja vaidlusalune määrus

8. Kohtuvaidluse taust on üksikasjalikult esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1-18, millele ma viitan. Käesoleva menetluse tarbeks piirdun sellega, et tuletan meelde, et komisjon algatas 28. veebruaril 2013 teatava Hiina Rahvavabariigist pärit solaarklaasi impordi suhtes dumpinguvastase menetluse⁹.

9. Uurimise ajal esitas Xinyi – Hiinas asutatud solaarklaasi tootmise ja ekspordi äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad Hongkongis (Hiina) asutatud äriühingule Xinyi Solar (Hong Kong) Ltd – komisjonile taotluse et talle kohaldataks turumajanduslikku kohtlemist algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti b tähenduses.

10. Komisjon teatas Xinyile 22. augusti 2013. aasta kirjaga, et tema hinnangul ei saa seda taotlust rahuldada ainult sel põhjusel, et äriühing ei vasta selle võimaldamiseks algmääruse artikli 2 lõike 7 punktis c ette nähtud kriteeriumile.

11. Selles kirjas oli komisjon järgmisel seisukohal:

„Uurimisel selgus, et [Xinyi] on saanud erinevaid maksusoodustusi tulumaksu osas, nagu:

- programm „2 Free 3 Half“. See maksustamiskord võimaldab välisinvesteeringutel põhinevatel äriühingutel saada kahe aasta jooksul täielik maksuvabastus (0%) ja neile järgneval kolmel aastal on maksumäär 12,5% tavapärase 25% asemel;
- kõrgtehnoloogia ettevõtete maksustamiskord. Selle korra alusel kohaldatakse äriühingu suhtes vähendatud 15% maksumäära tavapärase 25% maksumäära asemel. See soodusmaksumäär on kujutab endast sisuliselt alaliselt kohandatavat toetust, mille eesmärk võib muu hulgas olla madalate maksumäärade abil investeeringute ligimeelitamine, mistõttu see moonutab konkurentsi.

Vähendatud maksumäärad annavad tuntavaid rahalisi eeliseid, nii et [Xinyil] ei ole õnnestunud tõendada, et tema tootmiskulusid ja finantsolukorda ei moonuta oluliselt endine mitteturumajanduslik süsteem [...]

Järelikult teeb komisjon ettepaneku lükata tagasi [Xinyi] esitatud [turumajandusliku kohtlemise kohaldamise] taotlus.“

⁹ Teade Hiina Rahvavabariigist pärit solaarklaasi impordi käsitleva dumpinguvastase menetluse algatamise kohta (ELT 2013, C 58, lk 6).

12. Seejärel kinnitas komisjon 13. septembri 2013. aasta kirjas, vastates Xinyi esitatud seisukohtadele, et selle äriühingu esitatud turumajandusliku kohtlemise kohaldamise taotluse lükatakse tagasi, esitades järgmise seisukoha:

„Tulu maksustamise kord, mis hõlmab [soodustuste saajana] üksnes teatavaid äriühinguid või teatavaid majandussektoreid, mida valitsus peab strateegiliselt tähtsaks, tähendab, et see maksustamiskord ei ole turumajanduslik, vaid lähtub endiselt suures ulatuses riiklikust planeerimisest ning võib seega kuuluda [algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes] ette nähtud kolmanda kriteeriumi kohaldamisalasse. Soodusmaksumäära korra kohaldamine muudab maksueelset kasumit, mida ettevõtja peab teenima selleks, et olla atraktiivne investorite jaoks [...]

Sellega seoses olgu meenutatud, et [Xinyi] suhtes oli võimalik kohaldada vähendatud maksumäära (14,01%), sest [tema puhul] oli võimalik kohaldada samal ajal nii kõrgtehnoloogia ettevõtete maksustamiskorda kui ka teist maksustamiskorda, nimelt programmi „2 Free 3 Half“. Selle tulemuseks oli tavapärase määraga (25%) võrreldes tunduvalt vähendatud maksumäär, mille eesmärk võis olla muu hulgas investeringute ligi meelitamine vähendatud maksumäära abil ja seega kogu äriühingu finants- ja majandusolukorra mõjutamine [...]

13. Komisjon võttis 26. novembril 2013 vastu määruse (EL) nr 1205/2013, millega kehtestatakse ajutine dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvavabariigist pärit solaarklaasi impordi suhtes¹⁰. Selles määruses oli komisjon seisukohal, et kuna Xinyile oli võimaldatud maksusoodustusi, ei olnud tal võimalik tõendada, et mitteturumajanduslik süsteem ei moonuta enam oluliselt tema olukorda ja seetõttu ei vasta see äriühing turumajandusliku kohtlemise kohaldamise kolmandale kriteeriumile¹¹. Komisjon kehtestas seega Xinyi toodetud asjaomase toote impordi suhtes ajutise dumpinguvastase tollimaksu 39,3%.

14. Komisjon võttis 13. mail 2014 vastu vaidlusaluse määruse, milles ta kinnitas määruses nr 1205/2013 esitatud järeldusi, et turumajandusliku kohtlemise kohaldamise taotlused ja eeskätt Xinyi esitatud taotlus tuleb rahuldamata jätta¹². Nendel asjaoludel määrati Xinyi toodetud teatavate solaarklaastoodete impordile lõplik dumpinguvastane tollimaks 36,1%¹³.

III. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

15. Üldkohtu kantseleisse 7. augustil 2014 esitatud hagiavaldusega nõudis Xinyi vaidlusaluse määruse tühistamist, esitades oma hagi põhjenduseks neli väidet.

16. Üldkohus analüüsis vaidlustatud kohtuotsuses ainult esimest väidet, et rikutud on algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandat taanet, ja nõustus selle väite esimese osaga.

17. Selles väiteosas oli Xinyi komisjonile ette heitnud seda, et vaidlusalune määrus on õigusvastane, kuna selles leiti nimelt, et Xinyile võimaldatud maksusoodustused – mis on nimetatud käesoleva ettepaneku punktis 11 – on „üle kandunud mitteturumajanduslikust süsteemist“ algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande tähenduses.

¹⁰ ELT 2013, L 316, lk 8.

¹¹ Vt määruse nr 1205/2013 põhjendused 34–47 ja eriti põhjendused 41 ja 43.

¹² Vt vaidlusaluse määruse põhjendus 34.

¹³ Vt vaidlusaluse määruse artikli 1 lõige 2. See määr 36,1% asendati hiljem määraga 75,4% komisjoni 13. augusti 2015. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/1394 alusel, millega muudetakse määruse nr 1225/2009 artikli 12 kohase absorptsiooni käsitleva kordusuurimise alusel määrust (EL) nr 470/2014 (muudetud rakendusmäärusega (EL) 2015/588), millega kehtestatakse Hiina Rahvavabariigist pärit solaarklaasi impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse kõnealuse impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT 2015, L 215, lk 42).

18. Selle kohta leidis Üldkohus kõigepealt, et mitteturumajanduslikust süsteemist „üle kandunud“ soodustused selle õigusnormi tähenduses ei tähenda ükskõik millist soodustust, vastasel juhul satuks ohtu selles sättes toodud näidete kasulik mõju ja näitlik ulatust. Üldkohtu hinnangul tuleb väljendit „üle kandunud“ tõlgendada nii, et see tähendab, et kõnealused moonutused peavad tulenema endisest mitteturumajanduslikust süsteemist või olema sellest tingitud. Seepärast on selle sätte kohaldamisel asjakohased ainult endisest mitteturumajanduslikust süsteemist tulenevad soodustused¹⁴.

19. Nendel eeldustel otsustas Üldkohus, et käesoleval juhul ei saa järeldada, et kõnealused maksusoodustused on „üle kandunud“ endisest mitteturumajanduslikust süsteemist selles mõttes, et need tulenevad sellest või on selle tagajärg. Üldkohtu hinnangul on nimelt üldteada, et turumajanduslikud riigid annavad samuti ettevõtjatele maksusoodustusi maksuvabastuse kujul teatavaks ajavahemikuks või vähendatud maksumäära vormis, nagu nähtub muu hulgas ka Euroopa Kohtu praktikast riigiabi valdkonnas¹⁵.

20. Üldkohus leidis seejärel, et menetluse ajal komisjoni esitatud eri argumendid seda hinnangut ei kummuta¹⁶.

21. Esiteks oli Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 seisukohal, et komisjoni argumendi puhul, et kõnealused maksusoodustused on seotud Hiinas rakendatud viisaastakuplaanidega, on tegemist ülemäära formaalse lähenemisega. Üldkohtu hinnangul ei tähenda nende plaanide jätkuv kasutamine tingimata, et need on üle kandunud Hiina endisest mitteturumajanduslikust süsteemist, kui just ei arvata, et kõik Hiinas võetud meetmed, mis on seostatavad plaaniga, on üle kandunud selle riigi endisest mitteturumajanduslikust süsteemist, mis jätkaks algmääruse artikli 2 lõike 7 punktid b ja c ilma igasugusest kasulikust mõjust.

22. Teiseks lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 75 ja 76 tagasi komisjoni argumendi, et kõnealuste maksustamiskordadega ei taotleta õiguspäraseid eesmärke. Ühelt poolt on Üldkohtu hinnangul vaieldamatu, et teatavate konkreetsete riikide jaoks strateegiliseks peetavate tegevusvaldkondade nagu kõrgtehnoloogia toetamine on turumajanduse kontekstis õiguspärane eesmärk, sõltumata sellest, kas asjaomased meetmed on õiguspärased eelkõige liidu riigiabi reguleerivate õigusaktide seisukohalt. Teiselt poolt on välisinvesteeringute ligimeelitamine paljude turumajanduslike riikide eesmärk ja see on vähemalt teoorias vastand majanduse korraldusele, mis põhineb tsentraliseeritud plaanist tulenevaid tootmiseesmärke täitvate ettevõtete olemisel kollektiivses või riigi omandis ja mis iseloomustab mitteturumajanduslikku süsteemi.

23. Kolmandaks lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 77 ja 78 tagasi komisjoni argumendi, et kõnealused maksusoodustused mõjutavad mitte ainult taotletava eesmärgiga otseselt seotud kulusid, vaid kogu Xinyi finantstulemust ja tema majanduslikku olukorda tervikuna. Üldkohtu hinnangul saab niisuguse argumendi põhjendatult esitada üksnes seoses Xinyi tootmiskulude ja finantsolukorra moonutuste olulisusega algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande tähenduses, kuid mitte selleks, et käsitada seda moonutust selles samas sättes silmas peetud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist „üle kandununa“.

24. Nende kaalutluste põhjal järeldas Üldkohus, et kuna komisjon oli algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande alusel keeldunud kohaldamast Xinyi suhtes turumajanduslikku kohtlemist, siis oli ta teinud ilmselge hindamisvea. Seepärast tühistas ta vaidlusaluse määruse artikli 1 osas, milles see puudutas seda äriühingut, viimase esitatud teisi väiteid analüüsimata.

¹⁴ Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 63 ja 64.

¹⁵ Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 65 ja 66.

¹⁶ Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 68–78.

IV. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

25. Komisjon palub oma apellatsioonkaebusega Euroopa Kohtul vaidlustatud kohtuotsus tühistada, esimeses astmes esitatud hagi esimese väite esimene osa õiguslikult põhjendamatuna tagasi lükata, kohtuasi Üldkohtule tagasi saata, et ta vaataks läbi esimese väite teise osa ning esimeses astmes esitatud hagi teise, kolmanda ja neljanda väite ja teha mõlema astme kohtukulude jaotuse otsus hiljem.

26. Xinyi palub Euroopa Kohtul apellatsioonkaebus rahuldamata jätta, mõista kohtukulud välja komisjonilt ja menetlusse astujatelt.

27. Euroopa Kohtu presidendi 13. oktoobri 2016. aasta kohtumäärusega lubati GMB Glasmanufaktur Brandenburg GmbH-l (edaspidi „GMB“) komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astuda.

28. Euroopa Kohus esitas pooltele kirjalikult vastamiseks hulga küsimusi. Komisjon, Xinyi ja GMB vastasid neile määratud tähtaja jooksul ja nende suulised seisukohad kuulati ära kohtuistungil, mis toimus 21. juunil 2017.

V. Õiguslik analüüs

29. Komisjon esitab oma apellatsioonkaebuse toetuseks kolm väidet. Esimene väide on, et algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande tõlgendamisel rikuti õigusnormi. Teise ja kolmanda väitega heidab komisjon Üldkohtule ette vastavalt põhjendamiskohustuse ja menetlusnormide rikkumist.

A. Esimene väide, et algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande tõlgendamisel on rikutud õigusnormi

1. Sissejuhatavad märkused

30. Komisjon, keda toetab GMB, on oma esimeses väites seisukohal, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuses algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande tõlgendamisel õigusnormi.

31. Selles sättes on ette nähtud kolmas neist viiest kriteeriumist, millele peab mitteturumajanduslikust riigist pärit tootja vastama, et tema suhtes saaks kohaldada turumajanduslikku kohtlemist.

32. Siinkohal tuleb kõigepealt meelde tuletada, et liidu seadusandja kavatses algmääruse artikli 2 lõikega 7 vastu võtta erikorra, millega kehtestatakse mitteturumajanduslikust riigist pärit impordi normaalväärtuse arvutamise üksikasjalikud eeskirjad¹⁷.

33. Täpsemalt määratakse algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti a kohaselt niisuguste hindade ja kulude arvesse võtmise vältimiseks, mis ei ole normaalne turujõudude tulemus, mitteturumajanduslikest riikidest pärineva impordi puhul normaalväärtus mitte sama artikli lõigetes 1–6 sätestatud üldeeskirjade järgi, vaid üldjuhul niinimetatud „võrdlusriigi“ meetodi järgi, s.o kolmandas turumajanduslikus riigis kehtiva hinna või arvestusliku väärtuse alusel¹⁸ (käesoleval juhul valiti selleks Türgi).

17 Vt kohtuotsus, 16.7.2015, komisjon vs. Rusal Armenal (C-21/14 P, EU:C:2015:494, punkt 47).

18 Vt selle kohta kohtuotsus 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 66).

34. Siiski võib algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti b kohaselt eelkõige Hiinast pärinevat importi käsitlevates dumpinguvastastes uurimistes, kui teatavad tingimused on täidetud, normaalväärtuse määrata mitte võrdlusriigi meetodi järgi, vaid asjaomase tootja (eksportija) enda hindade ja kulude alusel. Selleks peab see asjaomane tootja siiski esitama nõuetekohaselt dokumenteeritud taotluse, mille põhjal saab vastavalt viiele kriteeriumile ja sama lõike punktis c sätestatud menetlustele tõendada, et tema puhul toimub samasuguse toote valmistamine ja müük turumajanduse tingimustes¹⁹.

35. Selle viimati nimetatud sätte alusel tuleb seega igal tootjal, kes soovib, et talle neid reegleid kohaldatakse, esitada piisavad tõendid selle kohta, et ta vastab selles õigusnormis sätestatud viiele kriteeriumile ja et teda saab seega käsitada turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtjana²⁰. Seega ei ole liidu institutsioonide ülesanne tõendada, et asjaomane tootja ei vasta selle staatuse saamiseks ette nähtud tingimustele²¹.

36. Seevastu on nõukogu ja komisjoni ülesanne hinnata, kas asjaomase tootja esitatud andmed on piisavad selleks, et tõendada, et algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kriteeriumid on täidetud selleks, et tema suhtes saaks kohaldada turumajanduslikku kohtlemist, ja liidu kohtu ülesanne on kontrollida, kas hindamisel ei ole tehtud ilmselget viga²².

37. Käesoleval juhul keeldus komisjon Xinyi suhtes turumajandusliku kohtlemise kohaldamisest ainult põhjusel, et kuna sellele äriühingule kohaldati kahte käesoleva ettepaneku punktis 11 nimetatud maksustamiskorda, ei olnud ta tõendanud, et ta vastab algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande kriteeriumile. Algmääruse artikli 2 lõike 7 punktis c ette nähtud neli ülejäänud kriteeriumit luges komisjon seevastu täidetuks.

38. Algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande alusel võib Hiinast pärit tootjat lugeda turumajanduse tingimustes tegutsevaks ja kohaldada tema suhtes seega turumajanduslikku kohtlemist ainult siis, kui ta esitab piisavad tõendid selle kohta, et „[tema] tootmiskulusid ja finantsseisundit ei moonuta oluliselt endine mitteturumajanduslik süsteem“.

39. Vaidlustatud kohtuotsuses oli Üldkohus seisukohal, et kuna komisjon leidis, et Hiina ametivõimude poolt Xinyile võimaldatud maksusoodustustest tingitud moonutus oli „üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist“, siis oli komisjon teinud ilmselge hindamisvea. Üldkohus ei väljendanud seevastu seisukohta küsimuses, kas komisjon oli põhjendatult otsustanud, et kõnealused maksusoodustused olid põhjendanud moonutusi, mida võis lugeda olulisteks.

2. Poolte argumentide lühikokkuvõte

40. Komisjon vaidlustab oma esimeses väites, mis on liigendatud viieks osaks, sõnade „moonuta[b] [...] endine mitteturumajanduslik süsteem“, nagu need on ette nähtud algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes, Üldkohtu poolt tõlgendamise vaidlustatud kohtuotsuses.

41. Komisjoni sõnul piisab esiteks, vastupidi Üldkohtu otsusele, ühelt poolt sellest, kui tõendada, et meede on mõeldud viisaastakuplaani rakendamiseks Hiinas, et järeldada, et see meede on „üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist“, ja teiselt poolt ei jäta niisugune tõlgendus algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandat taanet ilma kasuliku mõjuta²³.

19 Vt selle kohta kohtuotsus 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471 punkt 67).

20 Kohtuotsus, 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 69).

21 Kohtuotsus, 2.2.2012, Brosmann Footwear (HK) jt vs. nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53, punkt 32).

22 Kohtuotsused, 2.2.2012, Brosmann Footwear (HK) jt vs. nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53 punkt 32) ja, 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 70).

23 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 63 ja 69.

42. Teiseks on tema sõnul ebatäpne, et teatavatele riigi poolt strateegiliseks peetavatele tööstussektoritele antud toetus on turumajanduses õiguspärane eesmärk²⁴. Sotsiaalses turumajanduses lubatud riigi sekkumise eesmärk on tema sõnul nimelt alati üldise huviga arvestamine, mitte „võitjate“ valimine või „strateegiliseks“ tunnustatud sektori mõne teisega võrreldes esikohale asetamine.

43. Kolmandaks ei saa kõnealuseid maksustamiskordi tema sõnul võrrelda turumajanduses antava abiga²⁵. Need korrad ei ole tema sõnul nimelt nagu selline abi mõeldud sihipäraselt ja piiratud ühe konkreetse investeeringuga seotud kulukategooria jaoks ja need ei ole ka ajaliselt piiratud.

44. Neljandaks eksis Üldkohus tema sõnul, kui ta leidis, et need riigiabi korrad, mis olid vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 viidatud kohtuotsustes tunnustatud ebaseaduslikuks, on kõnealuste maksumetmetega sarnased.

45. Viiendaks on mõiste „mitteturumajanduslik riik“, millel vaidlustatud kohtuotsuses tehtud analüüs põhineb, tema sõnul ekslik. See mõiste on nimelt tema sõnul palju laiem kui „riikliku kaubavahetusega maa“, millele viitab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76.

46. Xynyi vaidleb esiteks vastu väitele, et selle väite esimene osa põhineb uuel argumendil ja on seetõttu vastuvõetamatu. Peale selle ei ole komisjon tema sõnul esitanud ühtegi tõendit asjaomaste viisaastakuplaanide laadi ja eesmärkide kohta ega ole selgitanud, miks tuleb meetme ja selle plaani vahelise seose tõttu turumajandusliku kohtlemise kohaldamise taotlused automaatselt rahuldamata jätta.

47. Teiseks ei ole turumajandusliku kohtlemise kohaldamise kolmanda kriteeriumi eesmärk hinnata, mis on turumajanduses õiguspärane, vaid seda, mis on endisest mitteturumajanduslik süsteemist tingitud moonutus. Xynyi tõi enda sõnul Üldkohtule arvukaid näiteid toetustest, mida on andnud turumajanduslikud riigid, ja ainult Üldkohus on pädev hindama talle esitatud ja tema käsutuses olevate andmete väärtust. Tema sõnul ei väitnud komisjon, et selles suhtes on kuidagi tõendeid moonutatud.

48. Kolmandaks ei esitanud komisjon tema sõnul mingeid andmeid, et tõendada, et ainult turumajanduses antavad toetused on sihtotstarbelised ja piirduvad riigipoolse rahastamisega, mis on vajalik taotletavate eesmärkide saavutamiseks. Peale selle ei käsitle algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmas taane seda, kas moonutus on seda tüüpi, mis on turumajanduses lubatav, vaid seda, kas tegemist on seda tüüpi moonutusega, mis oli olemas endises mitteturumajanduslikus süsteemis.

49. Neljandaks leiab Xynyi, et Üldkohtu järeldused vaidlustatud kohtuotsuse punktides 66 ja 67 turumajanduses antavate maksusoodustuste kohta on faktilised hinnangud, mida ei saa apellatsiooniasemes kontrollida, kuna komisjon ei ole väitnud ega tõendanud ilmselget tõendite moonutamist.

50. Viiendaks ei jäta algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes kasutatud sõna „endine“ Xynyi arvates mingit kahtlust selles, et komisjon peab Hiina tootjate esitatud turumajandusliku kohtlemise kohaldamise taotluste hindamisel alates 1. juulist 1998 ehk määruse (EÜ) nr 905/98²⁶ – millega nähti ette selle kohtlemise kohaldamise võimalus – jõustumise kuupäevast kontrollima, kas esineb moonutusi, mis on tingitud mitteturumajanduslikust süsteemist, mis kehtis enne seda

²⁴ Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 74–76.

²⁵ Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 77 ja 78.

²⁶ Nõukogu 27. aprilli 1998. aasta määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 384/96 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (EÜT 1998, L 128, lk 18; ELT eriväljaanne 11/10, lk 111).

kuupäeva, s.o siis, kui Hiina Rahvavabariik oli alles traditsiooniline riikliku kaubavahetusega riik. Tema arvates seega tõlgendas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 põhjendatult algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande sõnu „mitteturumajanduslik süsteem“ nii, et need vastavad „riikliku kaubavahetusega majanduse“ määratlusele.

3. Õiguslik hinnang

51. Algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes kasutatud sõnade „moonuta[b] [...] endine mitteturumajanduslik süsteem“ vaidlustatud kohtuotsuses Üldkohtu poolt tõlgendamise küsimus, mis on komisjoni esimese väite keskmes, on puhtalt juriidiline, mis kuulub täielikult liidu kohtute kontrolli alla ja milles liidu institutsioonid ei saa kasutada kaalutusõigust²⁷.

52. Pean nende sõnade tõlgendamiseks ja komisjoni argumentidele vastamiseks vajalikuks lähtuda sellest, mis on liidu õiguses turumajandusliku kohtlemise kasutuselevõtmise mõte. See analüüs võimaldab kindlaks teha Hiina majandussüsteemi iseloomulikud tunnused liidu dumpinguvastase õiguse alusel.

a) Turumajandusliku kohtlemise kasutuselevõtmise mõte ja Hiina majandussüsteemi iseloomulike tunnuste kindlaksmääramine liidu dumpinguvastase õiguse alusel

53. Mitteturumajanduslikest riikidest pärineva impordi eriline käsitus liidu dumpinguvastastes eeskirjades ulatub tagasi 1950-ndatesse aastatesse²⁸.

54. Erieeskirjad liidu õiguses kehtestati siiski alles 1979. aastal määrusega (EMÜ) nr 1681/79 selles valdkonnas väljakujunenud tavade kodifitseerimiseks²⁹.

55. Konkreetselt Hiinast pärit tootjate võimalus taotleda turumajandusliku kohtlemise kohaldamist, nagu on ette nähtud käesolevas kohtuasjas asjasepuutuvate faktiliste asjaolude aset leidmise ajal kehtinud algmääruses, lisati liidu õigusesse määrusega nr 905/98.

56. Selle määruse kohta oli ettepanek tehtud sõnaselge eesmärgiga teha liidu dumpinguvastastes tavadesse kohandusi seoses mitteturumajandusliku riigiks olemisega, et tunnustada Hiina ja Venemaa jõupingutusi oma majanduse reformimiseks³⁰.

57. Nagu Euroopa Kohtul on juba olnud võimalus märkida³¹, tuleneb määruse nr 905/98 põhjendustest 4 ja 5, et algmäärusesse lisati artikli 2 lõike 7 punktid b ja c selle tõttu, et eelkõige Hiinas aset leidvad reformid on selle riigi majandust põhjalikult muutnud ning viinud turumajanduse tingimustes tegutsevate äriühingute tekkeni, nii et selles riigis ei valitse enam majandusolud, mis tingisid võrdlusriigi meetodi süstemaatilise kasutamise.

27 Vt selle kohta, mis puutub algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c esimesse taandesse, kohtujuristi ettepanek, Kokott, kohtuasi nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:22, punkt 42).

28 Selle kohta komisjoni 12. detsembri 1997. aasta teatise nõukogule ja Euroopa Parlamendile endiste mitteturumajanduslike riikide kohtlemise kohta dumpinguvastastes menetlustes ja nõukogu määruse ettepaneku, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 384/96 (KOM(97)677 lõplik), seletuskiri ja punktid 4–6.

29 Nõukogu 1. augusti 1979. aasta määrus, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 459/68 kaitse kohta dumpingu, lisatasude ja subsidiumide kasutamise eest riikides, mis ei ole Euroopa Majandusühenduse liikmed (EÜT 1979, L 196, lk 1) [mitteametlik tõlge], mis muutis määruse nr 459/68 (kaitse kohta dumpingu, lisatasude ja subsidiumide kasutamise eest riikides, mis ei ole Euroopa Majandusühenduse liikmed) (EÜT 1968, L 93, lk 1) mitut sätet. Vt konkreetselt määruse nr 1681/79 põhjendus 6.

30 Vt selle kohta käesoleva ettepaneku joonealuses märkuses 28 nimetatud teatis (KOM(97)677 lõplik) ja määruse ettepanek. Vt ka ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 384/96 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (KOM 2000(363) lõplik).

31 Vt selle kohta kohtuotsus 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 68).

58. Euroopa Kohus tõdes aga, et kuna nendele reformidele vaatamata ei kujuta Hiina Rahvavabariik endast endiselt turumajanduslikku riiki, mille ekspordile kohalduksid automaatselt algmääruse artikli 2 lõigetes 1–6 kehtestatud normaalväärtuse kindlaksmääramise üldtingimused, on liidu seadusandja otsustanud, et sama artikli lõike 7 punkti c alusel peab iga tootja, kes soovib, et talle neid reegleid kohaldatakse, esitama viimati nimetatud sättes täpsustatud piisavad tõendid, et ta tegutseb turumajanduse tingimustes³².

59. Selle kohta nähtub viitest nimetatud määruse nr 905/98 põhjendustes 4 ja 5 „turumajanduse tingimustes tegutsevate *äriühingute* tekkele“, et kui liidu seadusandja lisas algmäärusesse artikli 2 lõike 7 punktid b ja c, teadis ta väga hästi, et Hiinas läbi viidud reformidele vaatamata ei valitse Hiina majandussüsteemis üldiselt turumajanduse tingimused. Võttes liidu õiguses kasutusele turumajandusliku kohtlemise, soovis seadusandja siiski tunnistada,³³ et nende reformide tulemusel on Hiinas teatavates sektorites ja valdkondades *ettevõtjaid*, kes tegutsevad turumajandusele omastes tingimustes, nimelt, kes toimivad pakkumise ja nõudluse põhimõtetel riigi mõjust moonutamata keskkonnas.

60. Kuna niisugustes oludes ei ole Hiinast pärit impordi suhtes *süsteemiline* võrdlusriigi meetodi kasutamine enam õigustatud, kehtestas seadusandja eespool nimetatud sätteid kasutusele võttes vahendi, mis annab niisugustele ettevõtjatele nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võimaluse määrata neid puudutavates dumpinguvastastes menetlustes normaalväärtus kindlaks nende oma hindade ja kulude põhjal.

61. Nendest kaalutlustest nähtub ühelt poolt, et kui liidu seadusandja lisas algmäärusesse sätteid turumajandusliku kohtlemise kohta, ei mõelnud ta mingil viisil üldiselt möönda, et Hiina majandussüsteemis, milles väljaspool konkreetseid sektoreid on endiselt iseloomulik tunnus riigi sekkumine üldkohaldatavate ja kohustuslike viisaastakuplaanide vastuvõtmise teel, valitsevad turumajanduse tingimused.

62. Teiselt poolt, kui võrd liidu seadusandja soovis anda Hiina tootjatele võimaluse saada nõusolek, et nad tegutsevad turumajanduse tingimustes ja et nende puhul määratakse seega normaalväärtus kindlaks nende tegelike hindade ja kulude põhjal, siis on selle seadusandja loodud süsteemis, nagu nähtub käesoleva ettepaneku punktides 34 ja 35 ning 58, pandud kohustus tõendada niisuguste tingimuste olemasolu selgelt nendele tootjatele, kes soovivad, et neile kohaldataks turumajanduslikku kohtlemist.

63. Seega võttis liidu seadusandja võrdlusriigi meetodi süsteemilise kasutamise asemel kasutusele süsteemi, mis võimaldab analüüsida iga dumpinguvastase uurimisega seonduvaid majandustingimusi igal üksikjuhul eraldi. Selles süsteemis aga kohaldatakse juhul, kui huvitatud tootjad ei tõenda, et nad vastavad algmääruse artikli 2 lõike 7 punktis c ette nähtud viiele tingimusele, ja et neid saab seega käsitada turumajanduse tingimustes tegutsevatenä, „vaikimisi“ võrdlusriigi meetodit. Euroopa Kohus on muide juba tunnistanud, et algmääruse artikli 2 lõike 7 punktid b ja c kujutavad endast erandit³⁴.

32 Vt selle kohta kohtuotsus 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 69).

33 Ka poliitilistel põhjustel, et julgustada eelkõige Hiinas toimuvaid reformiprotsesse. Vt selle kohta käesoleva ettepaneku 28. joonealuses märkuses nimetatud komisjoni teatise (KOM(97)677 lõplik) seletuskirja punkt 5 ja määruse ettepanek.

34 Vt selle kohta kohtuotsus, 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 93) ja kohtujuristi ettepanek kohtuasjas nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:22, punktid 75 ja 76).

64. Sellest nähtub, et seadusandja käsituses ei ole Hiina majandussüsteem, kuigi see ei ole enam riikliku kaubavahetuse süsteem, ka turumajanduslik süsteem³⁵. See on majandussüsteem, mida võiks määratleda „ hübriid-, või „üleminekusüsteemina“³⁶, milles riigi moonutav sekkumine üldjuhul veel esineb, nii et seda süsteemi käsitatakse „vaikimisi“ mitteturumajanduslikuna, kuid mille teatavates sektorites ja teatavate ettevõtjate puhul on valdavad turumajanduse tingimused. Seda süsteemi iseloomustab seega mitteturumajanduslikule süsteemile omaste elementide ja teatavates majandussektorites valdavate turumajanduslike elementide kooseksisteerimine.

b) Sõnade „moonuta[b] [...] endine mitteturumajanduslik süsteem“ tõlgendamine

65. Neid eespool esitatud kaalutlusi arvestades tulebki tõlgendada sätet, milles on ette nähtud kolmas tingimus, millele tootja peab turumajandusliku kohtlemise kohaldamiseks vastama, nimelt algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandat taanet ja täpsemalt sõnu „moonuta[b] [...] endine mitteturumajanduslik süsteem“.

66. Kõigepealt leidis Üldkohus väljend „moonuta[b] [oluliselt endine]“ kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 64 konkreetselt, et seda sõna tuleb tõlgendada nii, et „moonutused peavad *tulenema* endisest mitteturumajanduslikust süsteemist või *olema sellest tingitud*“ ja et seega on kõnealuses sättes silmas peetud ainult soodustust, „mis [on] üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist“³⁷.

67. Kuigi komisjon sõna „moonuta[b]“ tõlgendamist Üldkohtu poolt – mida võiks nimetada „põhjuslikuks“ – otseselt ei vaidlustanud, vaidlesid pooled menetluse ajal laialt võimaluse üle tõlgendada seda sõna teistmoodi, Xinyi mõnest seisukohast tuleneva tõlgenduse kohaselt.

68. Selle käsitusviisi järgi võiks, arvestades ühelt poolt, et algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes viidatakse „endisele“ mitteturumajanduslikule süsteemile, ja teiselt poolt, et mõnes keeleversioonis³⁸ kasutatud sõnad, mis vastavad prantsuskeelses versioonis kasutatud sõnale „induit“ [põhjustatud], viitavad mõistele „*héritage*“ [pärand], kõnealust sätet tõlgendada nii, et selles peetakse silmas ainult „ajaloolisi“ moonutusi. Selles perspektiivis võiks pidada endisest mitteturumajanduslikust süsteemist „*päritud*“ moonutusteks ainult moonutusi, mille on põhjustanud meetmed, mis on võetud enne 1. juulit 1998, mis on määruse nr 905/98 jõustumise kuupäev. Selles kontekstis võiks võimalikke „uusi“ moonutusi, mille on põhjustanud pärast 1. juuli 1998 võetud meede, arvesse võtta algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c esimeses taandes ette nähtud sätte raames.

69. Kuigi niisugune käsitusviis võib kõnealuse õigusnormi mõne keeleversiooni sõnastuse põhjal tõepoolest olla põhjendatud, see tõlgendus mind siiski ei veena.

70. Pean siinkohal kõigepealt märkima, et – nagu tuleneb komisjoni tehtud põhjalikust analüüsist – kõnealuse sätte eri keeleversioonidest enamikus (kaheteistkümnes versioonis³⁹) ei viita prantsuskeelse sõna „induit“ vastena kasutatud sõnad mingil moel mõistele „pärand“, vaid eeldavad põhjuslikku seost moonutuse ja mitteturumajandusliku süsteemi vahel, ilma ajalise kõrvaltähenduseta. Ainult kolmes keeleversioonis⁴⁰ esineb niisugune ajaline kõrvaltähendus, mis viitab pärandi mõistele⁴¹.

35 Vt selle kohta käesoleva ettepaneku 28. joonealuses märkuses nimetatud komisjoni teatise (KOM(97)677 lõplik) punkt 12.

36 Seda terminit kasutab kohtujurist Kokott oma ettepanekus kohtuasjas nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:22, punktid 1, 61, 63 ja 68).

37 Kohtujuristi kursiiv.

38 Vt eelkõige ingliskeelne versioon, milles on kasutatud terminit „*carried over*“, ja veel selgemini hispaania- ja portugali keelne versioon, milles kasutatakse vastavalt termineid „*heredadas*“ ja „*herdadas*“.

39 Nimelt tšehhi-, saksa-, eesti-, prantsus-, horvaadi-, itaalia-, malta-, hollandi-, poola-, rumeenia-, soome- ja rootsikeelne versioon.

40 Hispaania-, läti- ja portugali keelsed versioonid.

41 Üheksat teist versiooni (bulgaaria-, taani-, kreeka-, inglisi-, iiri-, leedu, ungari, slovaki- ja solveenikeelne) saab mõista nii ajalise või ka põhjuslikuna.

71. Kohtupraktika kohaselt tuleb erinevuste korral sätte eri keeleversioonide vahel seda sätet tõlgendada, lähtudes selle õigusnormi üldisest ülesehitusest ja eesmärgist, mille osa see säte on⁴².

72. Siinkohal tuleb ühelt poolt märkida, et määruse nr 905/98 tekstist või selle põhjendustest ega algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c lisamise ettevalmistavatest materjalidest ei nähtu, et liidu seadusandja oleks kavatsenud arvestada 1. juulit 1998 tähtpäevana, millest alates on Hiina majandussüsteemi olemus järsku muutunud.

73. Nagu ma käesoleva ettepaneku punktides 56 ja 57 selgitasin, oli turumajanduslikku kohtlemist käsitlevate sätete lisamise mõte tunnustada tulemusi, mida Hiina Rahvavabariik oli saavutanud Hiinat turumajandusele lähendava reformi käigus. See on protsess, mis vältab aastaid või koguni kümnendeid ja mis 1. juulil 1998 ei olnud kindlasti veel lõpule viidud. Määruses nr 905/98 tunnistas seadusandja tõepoolest, et Hiina Rahvavabariik on majanduse turumajanduseks ümberkujundamisel mõnes sektoris teatavaid edusamme teinud. Siiski ei mainitud selles määruses olulist sündmust, mis oleks Hiina mitteturumajandusliku süsteemi konkreetsel kuupäeval teiseks muutnud, ega loetud Hiina Rahvavabariiki täiesti turumajanduslikuks riigiks.

74. Teiselt poolt on algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c esimene taane minu arvates teistsugune tingimus, kui on ette nähtud kolmandas taandes. Need kaks sätet ei hõlma samu olukordi ja nende kohaldamisala erineb ka muu kui ainult ajalise elemendi poolest.

75. Siinkohal tuleb meelde tuletada, et algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c esimese taande alusel peab huvitatud tootja turumajandusliku kohtlemise kohaldamiseks esitama piisavad tõendid selle kohta, et teeb otsused hindade, kulude ja sisendite kohta, võttes arvesse pakkumist ja nõudlust kajastavaid turusignaale ilma riigi märkimisväärse sekkumiseta ning et kulutused tähtsamatele sisenditele peegeldavad suures osas turuväärtusi.

76. Selles sättes on seega silmas peetud nii asjaomase tootja kaubandusotsuseid kui ka tähtsamatele sisenditele tehtud tegelikke kulutusi⁴³. Kolmandas taandes on seevastu silmas peetud „struktuurilisi“ moonutusi, mis on tingitud majandussüsteemist, milles tootja tegutseb. Need kaks sätet käsitlevad seega eri olukordi. See tõlgendus, mis põhineb sellel, et nende kahe sätte esemeline kohaldamisala ei kattu, kaitseb muide kummagi sätte kasulikkude mõju⁴⁴.

77. Sellest järeldub minu arvates, et Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 64 esitatud sõna „moonuta[b]“ tõlgendamine viisil, mille ma määratlesin „põhjuslikuna“, on õige.

78. Mõiste „endine mitteturumajanduslik süsteem“ kohta märgin, et menetluse ajal tegid pooled palju pingutusi, et liigitada eri majandussüsteeme, mida nende sõnul on algmääruses arvesse võetud⁴⁵.

42 Kohtuotsus, 25.3.2010, Helmut Müller (C-451/08, EU:C:2010:168, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika). Vt selle kohta ka minu ettepanek kohtuasjas British Airways vs. komisjon (C-122/16 P, EU:C:2017:406, punktid 40 ja 41).

43 Vt kohtuotsused, 19.7.2012, nõukogu vs. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 73) ja, 11.9.2014, Gem-Year Industrial ja Jinn-Well Auto-Parts (Zhejiang) vs. nõukogu (C-602/12 P, ei avaldata, EU:C:2014:2203, punkt 56).

44 Sellisel juhul tuleb vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale – juhul, kui liidu õiguse sätet saab tõlgendada mitut moodi, – lähtuda tõlgendusest, mis tagab sätte kasuliku mõju (vt *inter alia* kohtuotsus, 14.12.2016, Mercedes Benz Italia (C-378/15, EU:C:2016:950, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

45 Nii on Xinyin sõnul algmääruses kõik maailma riigid klassifitseeritud kolme kategooriasse: i) mitteturumajanduslikud või riikliku kaubavahetusega riigid, mille loetelu on esitatud nimetatud määruse artikli 2 lõike 7 punkti a lisatud joonealusesse märkusesse; ii) üleminekujärgus mitteturumajanduslikud riigid, mille hulka kuulub Hiina Rahvavabariik ja mida reguleerivad algmääruse artikli 2 lõike 7 punktid b ja c; iii) turumajanduslikud riigid, mille hulka kuuluvad kõik riigid peale nende, mis on liigitatud sama määruse artikli 2 lõike 7 alla. Komisjon vaidlustab selle klassifikatsiooni ja leiab, et tegelikult on neli kategooriat: i) riikliku kaubavahetusega maad; ii) mitteturumajanduslikud riigid; iii) erilise turumajandusega riigid; ja iv) turumajanduslikud riigid.

79. Nagu komisjon aga tunnistab, ei määratlenud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses tegelikult mõistet „endine mitteturumajanduslik süsteem“ algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande tähenduses⁴⁶. Nendel tingimustel ei ole ma kindel, et Euroopa Kohtul oleks kõnealuse sätte ulatuse kindlaksmääramiseks vaja nende liigituste suhtes seisukohta võtta.

80. Kõik eespool esitatud kaalutlused võimaldavad minu arvates täpselt kindlaks määrata, kuidas algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes ette nähtud sätet tõlgendada. Selles peetakse silmas huvitatud tootjate tootmiskulude ja finantsolukorra olulisi moonutusi, mis on põhjustatud – või tingitud – meetmetest, mis on võetud mitteturumajanduslikus majandussüsteemis, mida liidu õiguses praegu loetakse Hiinas „vaikimisi“ valitsevaks, välja arvatud nendes sektorites, kus on valdavad turumajanduse tingimused.

81. Eelmistes punktides kirjeldatud õiguslikus kontekstis tulebki komisjoni apellatsioonkaebuse etteheiteid Üldkohtu analüüsile vaidlustatud kohtuotsuses analüüsida.

c) Hiina valitsuse võetud soodustusmeetmete ja viisaastakuplaanide vahelise seose õiguslikud tagajärjed

82. Komisjon heidab oma esimese väite esimeses osas Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist, kui see otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63 ja 69, et selleks et lugeda meedet „üle kandunuks endisest mitteturumajanduslikust süsteemist“, ei piisa sellest, et meede on võetud viisaastakuplaani rakendamiseks Hiinas. Komisjoni arvates ei jäta tema pakutud tõlgendus, vastupidi sellele, mida otsustas Üldkohus, algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandat taanet ilma kasuliku mõjuta.

83. Üldkohus otsustas vaidlustatud kohtuotsuses sisuliselt, et vaatamata sellele, et kõnealused maksusoodustused on – tema hinnangul kaudselt – seotud Hiina valitsuse poolt vastu võetud viisaastakuplaanidega, ei saa neid maksusoodustusi lugeda endisest mitteturumajanduslikust süsteemist üle kandunuks, kuna on üldteada, et ka turumajanduslikud riigid annavad ettevõtjatele analoogseid maksusoodustusi⁴⁷. Üldkohus leidis, et komisjoni argument seose kohta viisaastakuplaanidega on ülemäära formaalne lähenemisviis, kuna nende plaanide jätkuv kasutamine ei tähenda tingimata, et need maksustamiskorrad on üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist Hiinas, kui just ei arvata, et kõik Hiinas võetud meetmed, mis on seostatavad plaaniga, on üle kandunud selle riigi endisest mitteturumajanduslikust süsteemist – mis on seisukoht, mis jätab algmääruse artikli 2 lõike 7 punktid b ja c ilma igasugusest kasulikust mõjust⁴⁸.

84. Selles suhtes tuleb kõigepealt tagasi lükata Xinyi argument, et esimese väite esimene osa on vastuvõetamatu, kuna see põhineb uuel argumendil.

85. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu kohaselt saab Euroopa Kohtusse edasi kaevata üksnes õigusküsimustes ja apellatsioonkaebuse aluseks võib olla eelkõige liidu õiguse rikkumine Üldkohtu poolt. Peale selle on Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 170 ette nähtud, et apellatsioonkaebuses ei või muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset.

⁴⁶ Mõiste „mitteturumajanduslik süsteem“ määratlemise küsimus kõnealuse õigusnormi tähenduses on tõstatatud esimese väite viiendas osas, milles komisjon vaidlustab vaidlustatud kohtuotsuse punkti 76. Vt konkreetselt selle punkti kohta käesoleva ettepaneku punkt 102.

⁴⁷ Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 65 ja 66.

⁴⁸ Vaidlustatud kohtuotsuse punkt 69.

86. Tuleb aga tõdeda, et Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 sõnaselgelt tagasi komisjoni argumendi kõnealuste maksusoodustuste seose kohta Hiinas rakendatud viisaastakuplaanidega. Üldkohus välistas sõnaselgelt vajaduse, et ühelt poolt meetme ja nende plaanide ning teiselt poolt asjaolu vahel, et niisugune meede on „üle kandunud“ endisest plaanimajandusest, peab tingimata olema seos. Just seda arutluskäiku peetaksegi komisjoni apellatsioonkaebuse esimese väite esimeses osas silmas. Nendel tingimustel ei saa Xinyi põhjendatult väita, et see väiteosa põhineb uuel argumendil, mis ei olnud osa Üldkohtu menetluses olnud hagi esemest.

87. Sisulise külje kohta tuleb tõdeda, et – nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 *in fine* ise märkis – majanduse korraldamiseks tsentraliseeritud mitmeaastaste plaanide kasutamine on mis tahes mitteturumajanduslikku süsteemi eristav tunnus.

88. On kindel, et Hiina valitsus võtab vaatamata käesoleva ettepaneku punktides 57 ja 58 nimetatud reformidele, mis on ajendanud seadusandjat kasutusele võtma turumajanduslikku kohtlemist, Hiinas vastu viisaastakuplaane, millega kehtestatakse majandusarengu suunised riigile tervikuna.

89. Kuigi Hiina viisaastakuplaanid on aja jooksul arenenud ega näe käesoleval ajal enam ette kindlaksmääratud tootmiseesmärke, on nendel plaanidel vaieldamatult Hiina majanduse korralduses ikka fundamentaalne osa.

90. Komisjoni ja GMB menetlusdokumentidest, nagu ka nende kinnitustest kohtuistungil nähtub, et need viisaastakuplaanid toimivad Hiina majanduse kõikidel tasanditel ja hõlmavad laia ringi (kui mitte kõiki) majandussektoreid. Nendes plaanides ei esita pelgalt Hiina valitsuse visiooni riigi majanduse arengust, vaid need sisaldavad täpseid eesmärke ja on põhimõtteliselt siduvad kõigile Hiina valitsustasanditele. Neid plaane täiendatakse spetsiifiliste poliitikainstrumentidega, mida kasutatakse ettevõtjate suunamiseks keskvalitsuse poolt eelnevalt kindlaks määratud eesmärkide saavutamisele.

91. Xinyi ei vaidlustanud seda, kuidas komisjon ja GMB viisaastakuplaane iseloomustasid, vaid piirdus sellega, et kinnitas, et komisjon ei esitanud tõendeid praeguste viisaastakuplaanide laadi kohta.

92. Niisuguses õiguslikus raamistikus, nagu on liidu seadusandja turumajandusliku kohtlemise kohaldamiseks kasutusele võtnud, milles üleminekujärgus majandussüsteemi, nagu Hiina süsteem, käsitatakse „vaikimisi“ mitteturumajandusliku süsteemina, kui meede on võetud niisuguste viisaastakuplaanide rakendamiseks nagu eelmistes punktides iseloomustatud plaanid, ja see aitab kaasa keskvalitsuse poolt eelnevalt kindlaks määratud poliitikale ja eesmärkide täitmisele, on minu arvates võimalik, kui ei ole tõendatud vastupidist, eeldada, et niisugustest meetmetest tingitud moonutused on „üle kandunud mitteturumajanduslikust süsteemist“.

93. Kuigi üleminekujärgus majandussüsteemis võivad turumajandusele omased elemendid eksisteerida koos plaanimajandusele omaste elementidega, on niisuguste nagu käesoleva ettepaneku punktides 88–90 kirjeldatud plaanide vastuvõtmine ikkagi iseloomulik mitteturumajanduslikule süsteemile. Nendel tingimustel piisab lihtsalt sellest, et meede on võetud niisuguse plaani rakendamiseks, selleks, et eeldada, et see on „üle kandunud endisest plaanimajandussüsteemist“, st – nagu nähtub käesoleva ettepaneku punktist 80 – üle kandunud mitteturumajanduslikust majandussüsteemist, mis Hiinas endiselt eksisteerib, välja arvatud sektorites, milles on Hiina valitsuse poolt läbi viidud reformide tulemusel valdavad turumajanduse tingimused.

94. Nagu käesoleva ettepaneku punktides 34–36 nimetatud kohtupraktikast nähtub, tuleb liidu seadusandja loodud süsteemis tootjal, kes on huvitatud turumajandusliku kohtlemise kohaldamisest, mitte institutsioonidel tõendada, et vaatamata asjaolule, et tootjale on võimaldatud soodustusi, mis tulenevad kõigile mitteturumajanduslikele süsteemidele iseloomulikust elemendist, viisaastakuplaanist, ei muuda need soodustused turumajanduslikke tingimusi, mis peaksid tema puhul valdavad olema.

95. Ainuüksi asjaolust – mida Üldkohus peab vaidlustatud kohtuotsuses otsustavaks –, et viisaastakuplaani rakendamiseks võetud meetmetega analoogsed meetmed võivad olla ette nähtud ka turumajanduses, ei piisa minu arvates isegi siis, kui oletada, et sellise olukorraga on tegemist käesoleval juhul, selleks, et välistada, et viisaastakuplaani rakendamiseks võetud meetmetest tingitud moonutused on üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist.

96. Ei ole nimelt võimalik arvestada viisaastakuplaani rakendamiseks võetud meetmeid eraldiseisvalt, võtmata arvesse nende meetmete võtmise laiemat konteksti. On nimelt ilmselge, et Hiina valitsuse poolt vastu võetud plaanide raames, mis on turumajandussüsteemile täiesti võõrad, ei võeta kunagi turumajanduses võetavate meetmetega enam-vähem sarnaseid meetmeid.

97. Eksimus, mida Üldkohtule võib ette heita, on minu arvates see, et ta ei võtnud arvesse konteksti – viisaastakuplaani –, mille raames on moonutusi tekitanud meetmed võetud. On nimelt võimalik, et siduvad majanduslikud eesmärgid, mille Hiina valitsus on tsentraliseeritult täitmiseks seadnud, saavutatakse erinevate meetmete abil, millest mõned võivad olla enam-vähem sarnased turumajanduses võetavate meetmetega. See ei muuda aga kuidagi asjaolu, et need sarnased meetmed on võetud viisaastakuplaani kontekstis, mis on turumajanduse omast fundamentaalselt erinev.

98. Seepärast kahtlen ma tõsiselt nende näidete asjakohasuses, mis Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 riigiabi valdkonda käsitlevast liidu kohtupraktikast toonud, ja mille asjakohasuse ka komisjon oma esimese väite neljandas osas vaidlustab. Liidu õiguse majanduslik ja õiguslik kontekst, mille raames niisugused abimeetmed võetakse ja neid hinnatakse, on *fundamentaalselt* erinev Hiina majanduslikust ja õiguslikust kontekstist.

99. Sama arutluskäik kehtib komisjoni esimese väite teises ja kolmandas osas esitatud argumentide kohta. Arvestades, et kontekst on fundamentaalselt erinev, ei ole sotsiaalse turumajanduse raames riigi sekkumine ja antud abi võrreldav sekkumiste või kordadega, mis tulenevad sellistest viisaastakuplaanidest, nagu on kirjeldatud käesoleva ettepaneku punktides 88–90.

100. Peale selle – vastupidi sellele, mida otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 – ei jäta tõlgendus, mille kohaselt paneb see, et meetme ja viisaastakuplaani vahel on seos, eeldama, et meetmest tingitud moonutused on üle kandunud endisest plaanimajandussüsteemist, algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande sätet ilma igasugusest kasulikust mõjust.

101. Nimelt esiteks on huvitatud tootjal, kes soovib turumajandusliku kohtlemise kohaldamist, alati võimalus see eeldus ümber lükata, tõendades, et kuigi meede, millega talle anti soodustusi, on võetud viisaastakuplaani raames või selle rakendamisel, ei põhjusta see moonutust, mis on turumajandusega vastuolus. Teiseks peab moonutus, isegi kui see on üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist, selleks, et algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes ette nähtud tingimus ei oleks täidetud, olema veel ka oluline. Seega ei saa moonutused, mis ei ole olulised, turumajandusliku kohtlemise kohaldamist välistada, isegi kui need on tingitud viisaastakuplaanist ja järelikult eeldatakse, et need on üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist. Kolmandaks ei kuulu kõnealuse õigusnormi kohaldamisalasse riiklikud meetmed, millega antakse soodustusi, nähes ette näiteks maksusoodustuste korrad, aga mis ei ole seotud viisaastakuplaaniga, ning ei takista seega soodustatud tootjatele turumajandusliku kohtlemise kohaldamist.

102. Eelnevat analüüsi ei sea kahtluse alla ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 Üldkohtu esitatud argument, et sisuliselt on välisinvesteeringute ligimeelitamise poliitika vähemalt teoreetiliselt vastand majanduse korraldusele, mis põhineb tsentraliseeritud plaanist tulenevaid tootmisesmärke täitvate ettevõtete olemisel kollektiivses omandis. Nimelt sõltumata komisjoni ja Xinyi vahelisest semantilisest ja taksonoomilisest vaidlusest seoses küsimusega, kas Üldkohtu poolt esile toodud omadused kuuluvad rohkem riikliku kaubavahetusega majanduse süsteemi või mitteturumajanduslikku süsteemi, siis nähtub käesoleva ettepaneku punktist 64, ei ole nimelt kahtlust, et Hiina majandussüsteem on üleminekujärgus

süsteem. Sellest järeldub, et niisuguses kontekstis ei saa asjaolust, et teatud meetmed on teoreetiliselt või üldiselt riikliku kaubavahetusega majandussüsteemile vastanduvad – kui oletada, et see leiab kinnitust –, tingimata järeldada, et need ei ole üle kandunud mitteturumajanduslikust majandussüsteemist – nagu on leitud käesoleva ettepaneku punktis 80 –, mis Hiinas endiselt valitseb.

d) Kohaldamine käesolevale asjale

103. Käesoleval juhul ei ole vaidlust selles, et kõnealused maksumeetmed on võetud Hiina valitsuse poolt vastu võetud viisaastakuplaanide rakendamise raames⁴⁹. Üldkohus muide ise tunnistab seda asjaolu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69, kuigi ta kvalifitseerib kõnealuste meetmete ja nende Hiinas rakendatud plaanide vahelise seose kaudseks. Ka Xinyi ei eita seda asjaolu.

104. Sellest järeldub, et kuna kõnealustel maksumeetmetel on seos mitteturumajanduslikule süsteemile iseloomuliku elemendiga, s.o viisaastakuplaaniga, mis on jätkuvalt Hiina majanduse korralduse põhielement, sai komisjon põhjendatult eeldada, et need meetmed on „üle kandunud mitteturumajanduslikust süsteemist“.

105. Neid asjaolusid arvestades olen arvamusel, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas, et vaatamata asjaolule, et kõnealused maksumeetmed on võetud Hiina valitsuse poolt vastu võetud viisaastakuplaanide rakendamise raames, oli komisjon teinud ilmse hindamisvea, kui ta keeldus kohaldamast Xinyile turumajanduslikku kohtlemist kaalutluse põhjal, et nendest meetmetest tingitud moonutused ei olnud „üle kandunud endisest plaanimajandussüsteemist“.

e) Ettepanek

106. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku komisjoni apellatsioonkaebuse esimese väitega nõustuda ja Üldkohtu kohtuotsus tühistada.

107. Analüüsin seega ainult teise võimalusena ja juhuks, kui Euroopa Kohus minu ettepanekut ei järgi, ka komisjoni teist ja kolmandat väidet vaidlustatud kohtuotsuse vastu.

B. Teine väide, et on rikutud põhjendamiskohustust

1. Poolte argumentide lühikokkuvõte

108. Oma teise väitega heidab komisjon Üldkohtule ette põhjendamiskohustuse rikkumist. See väide on sisuliselt kaheosaline.

109. Esimeses osas väidab komisjon, et teatavaid vaidlustatud kohtuotsuses kinnitatud seisukohti ei ole põhjendatud. Komisjon peab esiteks silmas selle kohtuotsuse punkti 66, milles Üldkohus kinnitas komisjoni sõnul ilma põhjendamata, et „on üldteada, et turumajanduslikud riigid annavad samuti ettevõtjatele maksusoodustusi maksuvabastuse kujul“. Üldkohus ei selgita väidetavalt ka, miks vaidlustatud kohtuotsuse samas punktis osutatud riigiabi korrad on kõnealuste meetmetega sarnased.

⁴⁹ Täpsemalt, mis puutub programmi „2 Free 3 Halve“, siis see programm oli mõeldud Hiina Rahvabariigi viisaastakuplaanidest tuleneva tööstuspoliitika soodustamiseks, nagu on sõnaselgelt märgitud „riigiasjade nõukogu otsuses nr 40, millega kuulutatakse välja ja rakendatakse „ajutised sätted tööstusstruktuuride kohaldamise toetuse kohta“. Kõrgtehnoloogia ettevõtete maksustamise süsteem võeti vastu 2011.-2015. aasta 12. viisaastakuplaani rakendamiseks, milles loetakse fotogalvaaniline päikeseenergia selle plaani seisukohalt „tärkavaks strateegiliseks sektoriks“ (vt 2011.-2015. aasta 12. viisaastakuplaani 10. peatükk).

110. Teiseks väidab komisjon, et Üldkohus ei ole põhjendanud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 75 kinnitatud seisukohta, et „on vaieldamatu, et teatavate konkreetse riigi jaoks strateegiliseks peetavate tegevusvaldkondade nagu kõrgtehnoloogia toetamine on turumajanduse kontekstis õiguspärase eesmärk“.

111. Kolmandaks ei selgita Üldkohus väidetavalt ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69, mille poolest jätab komisjoni seisukoht, et kõik Hiinas võetud meetmed, mis on seostatavad plaaniga, on üle kandunud Hiina endisest mitteturumajanduslikust süsteemist, algmääruse artikli 2 lõike 7 punktid b ja c ilma igasugusest kasulikust mõjust.

112. Teises osas väidab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduses on vastuolu. Nimelt tunnistab Üldkohus ühelt poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76, et tsentraliseeritud plaan on mitteturumajandusliku süsteemi iseloomulik joon, kuid teiselt poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63 ja 69, kui tuleb hinnata, kas meede on või mitte üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist, eitab niisuguse plaani asjasepuutuvust.

113. Xinyi väidab, et vaidlustatud kohtuotsuse punktide 66 ja 75 vastu suunatud argumendid on vastuvõetamatud, kuna need ei puuduta põhjenduse puudumist, vaid tõendite puudumist üldteada või vaieldamatute faktiliste asjaolude kohta, millele Üldkohus nendes punktides tugineb. Seejärel vaidlustab ta sisuliselt teise väite nii esimese kui ka teise osa.

2. Õiguslik analüüs

114. Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et kohtupraktika kohaselt peab kohtuotsuse ETL artikliga 296 nõutud kohtuotsuse põhjendustest selgelt ja ühemõtteliselt nähtuma Üldkohtu arutluskäik, et huvitatud isik mõistaks vastuvõetud otsuse põhjendusi ja Euroopa Kohus võiks teostada kohtulikku kontrolli⁵⁰. Seega on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 36 ja artikli 53 esimesest lõigust tulenev Üldkohtul lasuv põhjendamiskohustus täidetud, kui esitatud põhjendused – isegi kui need on kaudsed – võimaldavad huvitatud isikul teada saada põhjused, mille tõttu Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud, ning Euroopa Kohtul saada andmeid, mis on tema kontrolli teostamiseks piisavad⁵¹.

115. Teise väite esimese osa kohta leian kõigepealt, et Xinyi esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata. Vaidlustatud kohtuotsuse punktide 66 ja 75 vastu komisjoni esitatud argumentide analüüs näitab nimelt, et nende argumentidega ei heideta Üldkohtule ette, et ei ole piisavalt õiguslikult tõendatud faktilisi asjaolusid, mida Üldkohus kvalifitseeris vaidlustatud kohtuotsuses „üldteada“ olevaks, või kinnitab, et nende üle ei ole vaidlust. Need argumendid on, vastupidi, esitatud selgelt Üldkohtu arutluskäigu vastu põhjenduse seisukohast, mis on komisjoni arvates puudulik.

116. Mis puutub sisulistesse küsimustesse, siis esiteks ma ei arva, et vaidlustatud kohtuotsuse punkti 66 kohta esitatud etteheidetega saaks nõustuda. Sellest punktist nähtub nimelt selgelt, et Üldkohtu hinnangul on asjaolu, et ka turumajanduslikud riigid annavad ettevõtjatele maksusoodustusi maksuvabastuse kujul, üldtuntus põhjendatud samas punktis antud viitega Euroopa Kohtu otsustele riigiabi valdkonnas. Kõik need kohtuotsused puudutavad liikmesriikide ette nähtud maksustamiskordi, mida ilmselt Üldkohus pidas vaikumisi kõnealuste kordadega sarnaseks.

117. Ent sõltumatult sellest, kas see seisukoht on põhjendatud, mille ma seadsin kahtluse alla käesoleva ettepaneku punktis 98, ei ole minu arvates kahtlust, et huvitatud isikud ja Euroopa Kohus võivad hästi mõista selle aluseks olevat Üldkohtu arutluskäiku.

50 Vt kohtuotsus, 26.1.2017, Maxcom vs. City Cycle Industries (C-248/15 P, C-254/15 P ja C-260/15 P, EU:C:2017:62, punkt 87).

51 Vt selle kohta eelkõige kohtuotsus, 10.4.2014, Areva jt vs. komisjon (C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, punktid 54 ja 55).

118. Teiseks saab minu arvates analoogset analüüsi kohaldada Üldkohtu arutluskäigule vaidlustatud kohtuotsuse punktis 75, isegi kui siin on Üldkohtu tõepoolest pigem lakoonilise arutluskäigu mõistmiseks vaja oluliselt deduktiivsemat lähenemist.

119. Kui vaidlustatud kohtuotsuse eelviidatud punkti lugeda selle otsuse punkte 66, 67, 74 ja 76 silmas pidades, on siiski võimalik aru saada, et järeldamiseks („vaieldamatult“), et tema kinnitatud asjaolu, et teatavate strateegilisteks peetavate tegevussektorite toetamise eesmärk on turumajanduses õiguspärane, tugineb Üldkohus sellele, et niisugustes majandussüsteemides on olemas sel eesmärgil võetud meetmeid, ja seda sõltumata sellest, kas kõnealused meetmed, nimelt riigiabi, on liidu õiguse kohaselt õiguspärane.

120. Ka siinkohal leian ma sõltumata sellest, kas see analüüs on põhjendatud või kas selle põhjenduseks esitatud tõendid on piisavad, et mõningase deduktiivse pingutuse tulemusel on võimalik selle aluseks olevat Üldkohtu arutluskäiku mõista. Etteheide vaidlustatud kohtuotsuse punkti 75 põhjenduse kohta tuleb minu arvates seega samuti tagasi lükata.

121. Kolmandaks leian, et etteheide vaidlustatud kohtuotsuse punkti 69 põhjenduse kohta tuleb samuti tagasi lükata ja seda sõltumata sellest, kas selles punktis sisalduv analüüs on põhjendatud.

122. Nimetatud punkti 69 lugedes on nimelt võimalik selgelt mõista, et Üldkohus oli seisukohal, et kui komisjoni seisukohta õigeks pidada, kaotaks algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandas taandes ette nähtud säte igasuguse tähenduse, sest kõikidele tootjatele, kellele on Hiina ametivõimud andnud soodustuse, mis tuleneb viisaastakuplaanist, keeldutaks alati turumajanduslikku kohtlemist kohaldamast. Käesoleva ettepaneku punktides 100 ja 101 ma vaidlustasin selle analüüsi põhjendatuse. See ei muuda aga asjaolu, et Üldkohtu arutluskäik – mis on minu arvates ekslik – on arusaadav.

123. Teise väite teises osas väidab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punkti 69 ja punkti 76 vahel on vastuolu.

124. Üldkohtu arutluskäik nendes punktides on põhiosas järgmine: ühelt poolt leiab Üldkohus nimetatud punktis 76, et igasugusele mitteturumajanduslikule süsteemile on iseloomulik tsentraliseeritud plaani olemasolu; teiselt poolt aga on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 koostoimes selle punktidega 66 ja 67 seisukohal, et igasugune plaaniga seotud meede ei ole tingimata „üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist“. Üldkohtu hinnangul ei saa turumajanduses võetavate meetmetega sarnaseid meetmeid, isegi kui need on seotud plaaniga, pidada endisest mitteturumajanduslikust süsteemist üle kandunud meetmeteks.

125. Nagu käesoleva ettepaneku punktides 87–97 nähtub, ei jaga ma Üldkohtu käsitlusviisi. Sellegipoolest, asetades ennast Üldkohtu seisukohale – mida ma pean, ma kordan, sisuliselt ekslikuks –, ei leia ma tema arutluskäigus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 ja punktides 66, 67 ja 69 kinnitatud seisukohtade vahel vastuolu.

126. Sellest järeldub, et minu arvates tuleb teise väite nii esimene kui ka teine osa tagasi lükata. Seega tuleb teine väide tervikuna tagasi lükata.

C. Kolmas väide, et on rikutud menetlusnorme

127. Oma kolmanda väitega vaidlustatud kohtuotsuse punktide 66, 67 ja 76 kohta on komisjon seisukohal, et Üldkohus on rikkunud menetlusnorme, mis õigustab vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist. See väide on liigendatud kolmeks osaks.

1. Esimene ja teine osa, mis puudutavad vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 nimetatud Euroopa Kohtu otsuseid

128. Komisjoni väite esimese osa kohaselt on Üldkohus on menetlusse toonud uue sisulise argumendi, millele Xinyi ei ole tuginenud, ja on sellele tuginenud vaidlusaluse määruse tühistamise nõudes. Komisjon väidab nimelt, et Xinyi ei tuginenud kunagi argumendile vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 osutatud riigiabi käsitleva kohtupraktika kohta. Konkreetsemalt ei ole Xinyi komisjoni sõnul kunagi väitnud, et ebaseaduslikuks tunnustatud riigiabi on mingil määral asjassepuutuv selleks, et kindlaks teha, kas kõnealused meetmed on või ei ole üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist. Xinyi argumendid põhinevad väidetavalt ainult lubatud abil.

129. Sellest järeldub komisjoni arvates, et Üldkohus tegi otsuse *ultra vires* ning rikkus põhimõtet, et hagi eseme määravad kindlaks pooled, ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklit 21 ning esimeses kohtuastmes hagiavalduse esitamise ajal kehtinud Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõiget 1 ja artikli 48 lõiget 2.

130. Kolmanda väite teise osa raames heidab komisjon Üldkohtule ette, et see ei kuulunud teda ära kõnealuste meetmete ja riigiabi, mida käsitlevad vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 osutatud kohtuotsused, väidetava sarnasuse küsimuses. Toimides nii, ilma komisjoni uue faktilise elemendi suhtes ära kuulamata, rikkus Üldkohus väidetavalt tema kaitseõigusi ja õigust olla ära kuulatud.

131. Xinyi vaidleb komisjoni argumentidele vastu.

132. Kolmanda väite esimese osa suhtes tuleb kõigepealt meelde tuletada, et liidu kohtutes toimuva menetluse eeskirjadest, eelkõige Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklist 21 ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõikest 1, mis olid esimeses kohtuastmes hagiavalduse esitamise ajal kehtivad⁵², tuleneb, et põhimõtteliselt määravad kindlaks ja piiritlevad kohtuvaidluse pooled ning liidu kohus ei või teha otsust *ultra petita*⁵³.

133. Euroopa Kohus on täpsustanud, et kuigi mõne väite, nagu kõnealuse otsuse põhjenduse puudumine või puudulik põhjendus, mis seondub oluliste menetlusnormidega, võib või koguni peab tõstatama omal algatusel, võib liidu kohus väidet nimetatud otsuse sisulise õiguspärasuse kohta, mis puudutab aluslepingute või nende kohaldamist käsitleva õigusnormi rikkumist ELTL artikli 263 tähenduses, seevastu analüüsida ainult siis, kui hageja on sellele tuginenud⁵⁴.

134. Nendel tingimustel tuleb kontrollida, kas Üldkohus, kui ta tugines vaidlusaluse määruse tühistamiseks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66 osutatud Euroopa Kohtu kohtuotsustele, tegi otsuse *ultra petita*.

135. Siinkohal tuleb märkida, et Xinyi esimene väide Üldkohtus oli, et on rikutud algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmandat taanet. Nagu vaidlustatud kohtuotsuse punktist 49 nähtub, tugines Xinyi selle väite esimeses osas oma argumentide põhjendamiseks komisjoni praktikale riigiabi valdkonnas. Sellele praktikale tuginemisega tahtis Xinyi tõendada oma argumenti, millega Üldkohus nõustus, et turumajanduslikud riigid, sealhulgas liidu liikmesriigid, kasutavad kõnealustega analoogseid maksustamiskordi.

52 Nüüd Üldkohtu kehtiva kodukorra artikli 76 lõige 1.

53 Kohtuotsus, 10.12.2013, komisjon vs. Iirimaa jt (C-272/12 P, EU:C:2013:812, punkt 27). Vt põhimõtte *ne ultra petita* kohta ulatuslikumalt minu ettepanek kohtuasjas *British Airways vs. komisjon* (C-122/16 P, EU:C:2017:406, punktid 82 jj).

54 Kohtuotsus, 10.12.2013, komisjon vs. Iirimaa jt (C-272/12 P, EU:C:2013:812, punkt 28). Vt sellega seoses minu ettepanek kohtuasjas *British Airways vs. komisjon* (C-122/16 P, EU:C:2017:406, täpsemalt punktid 91 ja 92).

136. Tuleb seega tõdeda, et tuginemine komisjoni praktikale riigiabi valdkonnas, nagu nähtub nii komisjoni otsustest kui ka Euroopa Kohtu praktikast, oli tõepoolest osa Xinyi väite raames esitatud argumentidest.

137. Nendel tingimustel ei saa komisjon põhjendatult väita, et kui Üldkohus põhjendas oma arutluskäiku Euroopa Kohtu otsustest riigiabi asjades võetud näidetega, siis eiras ta kohtuvaidluse eseme piire.

138. Samamoodi ei saa komisjon väita, et rikutud on tema kaitseõigusi või õigust olla ära kuulatud, ainuüksi põhjusel, et Üldkohus ei kuulanud teda väidetavalt ära vaidlustatud kohtuotsuses osundatud konkreetsete kohtuasjade asjus, mis puudutavad komisjoni praktikat riigiabi valdkonnas, kuigi pooled arutasid selle praktika üle oma menetlusdokumentides. Selle kohta tuleb samuti märkida, et Xinyi kinnitab, ilma et komisjon oleks seda vaidlustanud, et kohtuistungil Üldkohtus arutasid pooled laialt selle üle, kas maksusoodustusi käsitlev komisjoni praktika ja Euroopa Kohtu praktika on faktilisest seisukohast asjassepuutuv.

139. Neid kaalutlusi arvestades leian, et kolmanda väite esimene ja teine osa tuleb tagasi lükata.

2. Kolmas osa komisjoni esitatud argumentidele vastamata jätmise kohta

140. Kolmanda väite kolmas osa puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkti 76 ja komisjoni arvates ekslikku mõistet „mitteturumajanduslik süsteem“, millest Üldkohus selles punktis lähtus.

141. Komisjon heidab Üldkohtule ette, et see eiras argumente, mis tema selle mõiste kohta esitas, ja võttis üle ainult Xinyi väljapakutud mõiste. Seda tehes jättis Üldkohus väidetavalt ühele komisjoni argumentidele vastamata, mis komisjoni arvates on menetlusnormi rikkumine, mille tõttu tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada. Selleks viitab komisjon Euroopa Kohtu otsuse punktile 112 kohtuasjas Land Burgenland jt vs. komisjon (C-214/12 P, C-215/12 P ja C-223/12 P, EU:C:2013:682).

142. Xinyi vaidleb komisjoni argumentidele vastu.

143. Siinkohal tuleb meelde tuletada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale ei tähenda Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 36 ja artikli 53 esimese lõigu alusel Üldkohtul lasuv kohustus oma otsused põhjendada seda, et Üldkohus peab oma põhjendustes ammendavalt ja üksahaaval analüüsima menetluspoolte kõiki argumente⁵⁵.

144. Üldkohus võib seega mõned, eelkõige kostja poolt hageja argumentide tagasilükkamiseks esitatud argumentid vaikimisi tagasi lükata.

145. Sellest järeldub, et Üldkohus võis oma arutluskäigus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 mõned komisjoni argumentid vaikimisi tagasi lükata, seejuures menetlusnormi rikkumata.

146. 24. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Land Burgenland jt vs. komisjon (C-214/12 P, C-215/12 P ja C-223/12 P, EU:C:2013:682), millele komisjon tugineb, puudutas käesolevas kohtuasjas käsitletavast täiesti erinevat olukorda. Nimelt tuvastas Euroopa Kohus selles kohtuotsuses, et Üldkohus oli jätnud hageja esitatud ja vaieldamatult esimeses astmes esitatud hagi märgitud argumentidele vastamata.

147. Kõigest eespool öeldust järeldub, et minu arvates tuleb ka kolmanda väite kolmas osa tagasi lükata. Järelikult tuleb kolmas väide tervikuna tagasi lükata.

⁵⁵ Vt *inter alia* kohtuotsus, 26.7.2017, Continental Reifen Deutschland vs. Compagnie générale des établissements Michelin (C-84/16 P, ei avaldata, EU:C:2017:596, punkt 83).

VI. Hagi Üldkohtus

148. Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimesele lõigule võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda võimaldab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.

149. Käesoleval juhul leian, et Euroopa Kohus võib otsustada Üldkohtus Xinyi esitatud esimese väite esimese osa üle.

150. Nagu nimelt käesoleva ettepaneku punktides 103 ja 104 nähtub, võttis Hiina valitsus meetmed, mis näevad ette kõnealused maksustamiskorrad, mida on nimetatud käesoleva ettepaneku punktis 11 ja mida kohaldati Xinyile, eri viisaastakuplaanide rakendamise raames.

151. Nendel tingimustel sai komisjon põhjendatult eeldada, et niisugused meetmed on „üle kandunud endisest mitteturumajanduslikust süsteemist“ algmääruse artikli 2 lõike 7 punkti c kolmanda taande tähenduses.

152. Nendel tingimustel tuleb Xinyi esimese väite esimene osa tagasi lükata.

153. Seevastu ei analüüsinud Üldkohus Xinyi esimese väite teist osa ega teist, kolmandat ja neljandat väidet.

154. Kuna selle osa ja nende väidete osas ei ole kohtuvaidlus menetlusstaadiumis, mis võimaldaks asjas otsust teha, pean seega õigeks käesoleva kohtuasja Üldkohtule tagasi saata, et ta analüüsiks seda osa ja neid väiteid, nagu ka nende põhjenduseks esitatud argumente.

155. Nendel tingimustel tuleb ka kohtukulude kandmine otsustada edaspidi.

VII. Ettepanek

156. Esitatud põhjendusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada järgmiselt:

1. Euroopa Liidu Üldkohtu 16. märtsi 2016. aasta kohtuotsus Xinyi PV Products (Anhui) Holdings vs. komisjon (T-586/14, EU:T:2016:154) tühistatakse.
2. Euroopa Liidu Üldkohtule Xinyi PV Products (Anhui) Holdingsi esitatud hagi esimese väite esimene osa lükatakse tagasi.
3. Kohtuasi saadetakse ülejäänud osas tagasi Euroopa Liidu Üldkohtule.
4. Kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.